dosar nr.2-22126800-05-2a-13052023 Judecătoria Cahul, judecător M.Bușuleac

D E C I Z I E

14 decembrie 2023 mun.Cahul

Colegiul judiciar al Curții de Apel Cahul
în componența:
președintele ședinței de judecată, judecătorul Galina Vavrin
judecătorii Vitalie Movilă, Evghenii Dvurecenschii
cu grefierul Anastasia Uzun
cu participarea: reprezentantului apelantului Dionis Guglea - avocat Maxim Todorov,

a judecat în ședință publică, în ordine de apel, cauza civilă la acțiunea reclamantului Guglea Dionis împotriva pârâtului Ministerul Justiției, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanțele judecătorești, la apelurile declarate de avocatul Todorov Maxim în interesele reclamantului Guglea Dionis, și de pârâtul Ministerul Justiției, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 11 aprilie 2023 -

C O N S T A T Ă :

1. La 29 august 2022 reclamantul Guglea Dionis prin reprezentantul-avocat Todorov Maxim a depus cerere de chemare în judecată împotriva pîrîtului Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor, prin care pretinde: încasarea în beneficiul lui Guglea Dionis din contul Bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei, a prejudiciului material în mărime de 5.000 lei, cauzat prin acțiunea ilicită de tragere la răspundere penală ale organului de urmărire penală şi ale procuraturii; încasarea prejudiciului moral în cuantum de 400.000 lei, și compensarea cheltuielilor de judecată.

În fapt reclamantul îşi motivează pretenţiile prin aceia, că la 27.01.2022 Procuratura Anticorupție a pornită cauza penală nr.*****, pe art.***** Cod penal. Temei pentru pornirea urmăririi penale a servit raportul procurorului în Procuratura Anticorupţie, din care rezultă că, în cadrul măsurilor speciale de investigație dispuse în cauza penală nr.*****, pornită de CNA la 22.12.2021 în baza art.***** Cod penal, s-au obținut date din care rezultă o bănuială rezonabilă de comitere a infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal, cu un caracter continuu.

În cadrul urmării penale s-a constatat, că ***** în calitate de *****, acționând coordonat cu ***** – consilier al Consiliului raional Cahul și administrator al SRL „*****” și SRL „*****”, cu ***** cu Guglea Dionis – administrator al SA „*****”, cu persoanele publice și demnitate publică din cadrul APL Cahul, precum și cu alte persoane necunoscute, urmărind scopul obținerii unor servicii, privilegii sau avantaje de la administratorul SRL „*****”, începând cu luna decembrie 2021 susțineau că influențau

asupra membrilor grupului de lucru pentru achiziții publice din cadrul Primăriei și Consiliului Municipal Cahul, responsabili de petrecerea procedurii de licitație la „Proiectarea și construcția noii stații de epurare a apelor uzate din Cahul”, ca aceștia la evaluarea ofertelor participanților să descalifice din cursă întreprinderea „*****” cu sediul în Turcia cu oferta de peste 9 mln. Euro și întreprinderea SRL „*****” cu sediul în România cu oferta de peste 15 mln. Euro, iar ca rezultat să desemneze câștigător al licitației întreprinderea SRL „*****” cu sediul în România cu oferta de peste 11 mln. Euro.

Prin ordonanța din 27.01.2022 reclamantul Guglea Dionis a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal, cu autorizarea judecătorului de instrucție fiind dispusă amânarea aducerii la cunoștință a calității de bănuit. Ulterior, cu acordul Procurorului General interimar, perioada menținerii lui Guglea Dionis în calitate de bănuit a fost prelungită până la 27.07.2022. Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție Oficiul Sud, Anatolie Ciuleacu, din 30.06.2022 s-a dispus scoaterea lui Guglea Dionis de sub urmărirea penală din lipsa în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal, cu clasarea procesului penal în cauza nr.*****.

Pe tot parcursul procesului penal reclamantul Guglea Dionis a fost asistat de avocat, fapt confirmat prin mandatul anexat la materialele cauzei penale, avocatul a participat la audierea reclamantului în calitate de bănuit și la alte măsuri procesuale, acordându-i asistență juridică corespunzătoare. Respectiv a suportat cheltuieli de asistență juridică 5.000 lei, în baza bonului de plată, cheltuieli care urmează a fi restituite de pârât în baza art.53 alin.(2) din Constituție, art.3 alin.(1),(2), 14 alin.(1) ale Legii 1545 din 25.02.1998 privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

Reclamantul a fost bănuit de comiterea infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal, care face parte din categoria celor mai puțin grave, motiv din care consideră oportun și echitabilă suma prejudiciului moral de 100.000 lei pentru gravitatea infracțiunii de care a fost învinuit. O deosebită importanță la evaluarea suferinţelor morale pricinuite prin tragerea ilegală la răspundere penală o are durata urmăririi penale. Urmărirea penală a fost pornită la 27.01.2022, iar ordonanța prin care reclamantul a fost scos de sub urmărire penală a fost emisă la 30.06.2022. Astfel urmărirea penală a durat aproape 5 luni. Reclamantul nu a fost în cunoştinţă despre bănuirea sa de comiterea infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal, statut oferit prin ordonanța din 27.01.2022, din motivul amânării de câteva ori a aducerii la cunoştinţă la autorizarea judecătorului de instrucție. În perioada urmăririi penale au fost autorizate și petrecute un șir de măsuri speciale de investigații în privința reclamantului, fapt ce i-a provocat stări de nervozitate, frustrare, or bănuielile s-au dovedit a fi absolut neîntemeiate și nejustificate, motiv din care solicită încasarea prejudiciului moral în sumă de 100.000 lei pentru durata urmăririi penale.

Informația despre comiterea de către reclamant a infracțiunii menționate a avut o rezonanță socială sporită, deoarece pe parcursul procesului penal o bună parte a orașului au aflat despre implicarea ultimului în comiterea infracțiunilor incriminate. Grație acestui

fapt o bună parte din locuitorii orașului îl cunoșteau, iar vestea despre figurarea în acest dosar penal, a avut o rezonanță şi impact negativ asupra reputației morale şi profesionale a reclamantului. Faptul respectiv se confirmă prin probele cu comentariile unor persoane postate pe rețeaua de socializare www.facebook.com, ceea ce a afectat considerabil imaginea reclamantului. Suma prejudiciului moral pentru rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea reclamantului o evaluează la suma 50.000 lei.

În momentul în care reclamantului i s-a imputat comiterea infracţiunii prevăzută la art.***** Cod penal, acestuia i-a fost prejudiciată enorm imaginea profesională şi reputația, or, faptele ilicite imputate erau legate nemijlocit de exercitarea atribuțiilor de serviciu în calitate de director general interimar al SA „*****”. Lucrul în cauză s-a manifestat prin pierderea încrederii în legalitatea acțiunilor întreprinse de reclamant din partea clienților şi angajaților. Gravitatea consecințelor pricinuite reclamantului prin faptul imputării ilicite a comiterii infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal, se explică prin poziţia pe care o are reclamantul în societate, precum şi nivelul de pregătire şi dezvoltare profesională. Probele numeroase atașate la cerere denotă că reclamantul are o pregătire profesională înaltă - studii de licenţă în domeniul ingineriei mediului, master în domeniul economiei şi afaceri internaționale, şi doctorat, precum şi prezența numeroaselor diplome de onoare şi certificate de participare. Suma prejudiciului moral pentru lezarea dreptului la onoare și reputație profesională o estimează la 50.000 lei.

Convorbirile telefonice ale reclamantului au fost interceptate o perioadă de 4 luni, de la 28.01.2022 până la 28.05.2022. Totodată, în privinţa reclamantului s-au dispus și efectuat măsuri speciale de investigații - cercetarea domiciliului şi/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și filmat, și anume în biroul de serviciu unde reclamantul și-a desfășurat activitatea de serviciu la sediul SA „*****”, amplasat în mun.Cahul, str.31 August 1989, nr.1, pentru perioada 28.01.2022 - 28.04.2022. Astfel, reclamantului i s-a încălcat dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și corespondenței, prejudiciului moral pentru încălcarea acestui drept îl estimează la suma 50.000 lei.

Din momentul începerii urmăririi penale şi aducerii la cunoştinţă a ordonanţei de recunoaştere în calitate de bănuit, reclamantul a trecut prin depresii profunde şi sistematice, având chiar tendinţe de izolare socială. Personalitatea lui s-a deformat distructiv din cauza schimbării statutului social din cetăţean onest şi disciplinat până la un infractor demoralizat în ochii societății. Reieșind din faptul că organele de drept de nenumărate ori fie că au refuzat examinarea plângerilor, fie le-au examinat formal de fiecare dată, încrederea în echitatea justiţiei Republicii Moldova a pierit iremediabil. În fiecare zi se trezea cu gândul că o să i se impute o nouă faptă penală şi i se vor aduce noi acuzări, care vor agrava mărimea pedepsei aplicate. Gradul suferințelor psihice suportate de reclamant în cadrul calvarului ce a durat mai mult de 5 luni nu poate fi descris prin cuvinte, şi nu ar dori nimănui să treacă prin asemenea chinuri. Niciodată nu va fi în stare să uite de această etapă groaznică a vieţii, care a lăsat o pată neagră atât în conștiința reclamantului, cât şi a apropiaților.

2. La 11 aprilie 2023 Judecătoria Cahul sediul central a pronunțat hotărârea, prin care a admis parțial acțiunea reclamantului Guglea Dionis, şi a hotărât încasarea de la Bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Guglea Dionis, suma de 15.000 lei întru compensarea prejudiciului moral, și 8.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total 23.000 lei.

3. La 12 aprilie 2023 *pârâtul Ministerul Justiției* a depus cerere de apel, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 11.04.2023, și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Apelantul Ministerul Justiției a invocat în cererea de apel, că statul răspunde patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești. Elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială se face prin lege specială, care actualmente este Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Instanța de fond a aplicat eronat normele de drept material, în condițiile în care pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr.1545 necesită a fi întrunite cumulativ, atât circumstanțele prevăzute la art.6 – dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art.3 – cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Contrar celor precizate de către instanța de fond, normele legale în cauză sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat. Instanța de fond eronat și neîntemeiat a admis, chiar și parțial, pretenția intimatului/reclamantului Dionis Guglea, în contextul în care nu sunt întrunite cumulativ prevederile art.3 și art.6 din Legea nr.1545/1998.

Astfel, conform prevederilor art.6 din Legea citată, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare, scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare, adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului administrativ sau a muncii corecționale în legătură cu reabilitarea persoanei fizice, adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind înfăptuirea, în timpul procesului penal, a măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației. Prin prisma art.3 alin.(l) din Legea nr.1545, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată; efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; ridicării ilegale a documentelor

contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare. Prin prisma normei enunțate, că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului, este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept. Astfel, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana. Or, instanța de judecată urmează să indice expres care anume act normativ justifică răspunderea statului.

Instanța de fond corect a constatat că în privința intimatului Guglea Dionis a fost emisă ordonanța de scoatere de sub urmărire penală. Totuși, motivarea instanței de fond precum că reclamantul Guglea Dionis este în drept să solicite compensarea prejudiciului cauzat, în conformitate cu prevederile Legii nr.1545, în prezența doar a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit și ulterior succedată de ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, o apreciază apelantul ca fiind o poziție eronată, în condițiile în care reclamantul nu întrunește în mod cumulativ prevederile art.3 alin.(1) și art.6, nici nu a fost atras la răspundere penală și nici nu a fost condamnat la pedeapsă sub formă de închisoare, fiind doar în calitate de bănuit de comiterea unei infracțiuni în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale. Or, potrivit art.50 Cod penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale şi a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege.

Instanța a omis și o cauză invocată de Ministerul Justiţiei, relevantă speței, cum este Cauza Lavrechov vs Cehia, unde Curtea Europeană a reiterat că scoaterea unei persoane de sub urmărire penală sau achitarea unei persoane nu înseamnă că urmărirea penală era ilegală sau viciată în alt mod. Pentru ca o persoană să fie condamnată este necesar alt standard probatoriu. Astfel, pot exista cazuri de existență de bănuială rezonabilă, dar nu și de condamnare când se aplică standardul „dincolo de orice dubiu rezonabil”.

Astfel, toate acțiunile organului de urmărire penală au reieșit din specificul cauzei, gravitatea faptei imputate și au fost îndreptate în vederea elucidării tuturor circumstanțelor, asupra vinovăției sau nevinovăției persoanelor menționate prin actul de sesizare, privind existența bănuielii rezonabile de comiterea infracțiunii. Respectiv, prin admiterea unei astfel de cereri, în coroborare cu specificul cauzei, persoana fiind recunoscută doar în calitate de bănuit şi pentru un timp foarte scurt, instanța de fond eronat a apreciat principiile procesului penal, imputând organului de urmărire penală scoaterea persoanei de sub urmărire penală, fiind omisă esența privind necesitatea aflării adevărului și finalizării anchetei. Acest fapt nemijlocit determină în mod negativ, ca ulterior organul de urmărire penală, în viitoarele sale cauze penale, să ignore prevederile art.19 din Codul de procedură penală, care prevede că organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă a circumstanțelor cauzei, de a evidenția, atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, inculpatului, cât şi cele care îl dezvinovățesc, precum şi circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea. Consideră apelantul, că organul de urmărire penală a acționat cu bună-credință, cu suficientă

diligentă, a întreprins toate măsurile necesare în vederea efectuării obiective a tuturor acțiunilor de urmărire penală.

În ce privește repararea prejudiciului material și moral suferit, consideră că instanța de fond nejustificat a acordat reclamantului Guglea Dionis aceste sume, în condițiile în care prezenta acțiune nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr.1545. Or, în astfel de situații nu există nici temei legal de a solicita încasarea acestui prejudiciu. Concomitent, în sensul jurisprudenței naționale recente (17 noiembrie 2021), s-a învederat faptul că acțiunile organului de urmărire penală de recunoaștere a reclamantului în calitate de bănuit, nu pot fi calificate drept acțiuni de tragere ilegală la răspundere penală. Art.50 Cod penal identifică răspunderea penală ca fiind condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege, iar drept rezultat doar acțiunea de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit în condițiile statuate în art.63 alin.(1) și art.64 CPP, nu poate fi calificată drept o acțiune de condamnare publică.

Urmărirea penală desfășurată în intervalul dat de timp a avut loc din cauze pertinente, determinate de necesitatea examinării minuțioase a cauzei penale și aflării adevărului. Ținând cont de natura dreptului lezat, de complexitatea cauzei, de statutul reclamantului (doar în calitate de bănuit pentru perioadă prevăzută de lege) și comportamentul său, consideră că sumele acordate ca despăgubire sunt nefondate și inechitabile suferințelor pretins suportate. Prevederile Legii nr.1545 nu acordă dreptul în mod automat la repararea prejudiciului material și moral, în lipsa dovezilor că persoana a întrunit condițiile Legii, cât și a probat suportarea unui prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege. Este important ca instanța să motiveze în mod pertinent circumstanțele care justifică acordarea unei retribuiri, argumentele nicidecum să fie bazate exclusiv pe aspecte declarative, teoretice și iluzorii. Prin urmare apelantul susține, că instanța de fond nu a evitat subiectivismul inerent elucidării specificului cauzei date, nu a menținut echilibrul între interesele individuale ale persoanei (intimatului) și interesele generale ale întregii societăți. Astfel, instanța de judecată nu trebuie să-și formeze o idee preconceputăcă orice acțiune înaintată în ordinea Legii nr.1545/1998, presupune și întrunirea condițiilor legale – constatarea încălcării a unui drept, ce implică în mod obligatoriu și existența unui prejudiciu. Este necesar de stabilit prin probe pertinente și concludente, dacă a existat în mod veridic o întrunire a condițiilor legii și ulterior – existența unui prejudiciu. În caz contrar, acest fapt manifestă, pe cale de consecință, un efect nociv, atât pentru societate, cât și pentru cadrul legal, din motiv că se creează un precedent care cu trecerea timpului este tot mai greu de remediat.

În drept cererea de apel este întemeiată și pe prevederile art.119 din Constituție; art.13 CEDO; art.358, 360, 362, 364, 373, 386 Cod de procedură civilă.

4. La 16 aprilie 2023 *avocatul Todorov Maxim a depus cererea de apel în interesele reclamantului Guglea Dionis*, solicitând modificarea hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 11.04.2023, prin admiterea integrală a pretențiilor reclamantului, cu încasarea cheltuielilor de judecată.

Apelantul avocat Todorov Maxim a invocat în cererea de apel că, potrivit probelor materiale anexate, este cert stabilit faptul că la 27.01.2022 Procuratura Anticorupție a pornit cauza penală nr.***** în conformitate cu prevederile art.***** Cod penal. Temei pentru pornirea urmăririi penale a servit raportul procurorului în Procuratura Anticorupție, din care rezultă că, în cadrul măsurilor speciale de investigație dispuse în cauza penală nr.*****, pornită la 22.12.2021 de către OUP al DGT Sud a CNA, în baza art.***** Cod penal, s-au obținut anumite date din care, rezultă o bănuială rezonabilă de comiterea infracțiunii prevăzute de art.***** Cod penal, care are un caracter continuu.

Guglea Dionis a invocat că cuantumul prejudiciului moral urmează a fi evaluat în dependență de 5 criterii: gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă, durata urmăririi penale, rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei, natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei, suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice. Astfel, reieșind din gravitatea infracțiunii de a căror săvârșire a fost bănuit Guglea Dionis, şi anume a unei infracțiuni mai puțin grave, consideră oportun și echitabil de a încasa în favoarea acestuia suma prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei. Luând în considerare durata urmăririi penale și a măsurilor speciale de investigații dispuse în privința lui Guglea Dionis, perioadă în care acesta a trăit stări de nervozitate, frustrare, or, toate bănuielile s-au dovedit a fi absolut neîntemeiate și nejustificate, consideră necesar de a încasa în beneficiul reclamantului Guglea Dionis suma prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei. Ținând cont de rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei, consideră necesar de a solicita prejudiciu la suma de 50 000 lei. La fel i-au fost afectate un șir de drepturi fundamentale și constituționale, patrimoniale și nepatrimoniale, recunoscute la nivel internațional ca fiind inerente oricărei persoane într-un stat de drept democratic, precum dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională, pentru care solicită prejudiciu la suma de 50.000 lei, dreptul la inviolabilitatea domiciliului, dreptul la respectarea vieții private şi de familie şi corespondenței, pentru care consideră necesar de a solicita prejudiciu la suma de 50 000 lei, dreptul la familie, pentru care consideră necesar de a solicita prejudiciu la suma de 50 000 lei. Instanța a neglijat prevederile art.2037 Cod civil. Deși legiuitorul a acordat instanței putere discreționară în stabilirea cuantumului prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, totuși aceasta este limitată de respectarea unor criterii legale (art.11 Legea nr.1545), în vederea evitării pronunțării unei hotărâri arbitrare. Contrar celor menționate, instanţa nu a motivat efectiv hotărârea în partea prejudiciului moral, stabilind în mod arbitrar cuantumul acestei pretenții. Consideră că suma de 15.000 lei acordată pentru apelant este disproporționată raportat la circumstanțele speței, astfel, instanţa de fond, la emiterea soluției judecătorești, nu au evitat subiectivismul inerent evaluării mărimii despăgubirilor acordate, nu a menținut echilibrul între interesele individuale ale persoanei (apelantului/reclamantului) şi interesele generale ale întregii societăți.

Astfel, la stabilirea prejudiciului moral suferit de către reclamant, instanța urma să aibă în vedere mai multe criterii, printre care: consecințele negative suferite de cel în cauză pe plan fizic şi psihic, importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost

lezate aceste valori şi intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care a fost afectată situația familială, profesională şi socială etc. La caz, apelantul a motivat suficient de clar și detaliat valorile morale lezate și intensitatea care au dus la suferințe psihice pentru apelant. Caracterul şi gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerație circumstanțele la care a fost cauzat prejudiciul, precum şi statutul social al persoanei vătămate. Primul criteriu pe care l-a indicat legiuitorul în vederea evaluării prejudiciului moral este caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate. Atrage atenția că, în argumentarea prejudiciului moral, apelantul a descris esențial și în detaliu fiecare valoare lezată de către organul de urmărire penală și pentru fiecare drept încălcat cuantumul prejudiciului. Repararea prejudiciului moral cauzat, îl consideră eficient anume printr-un echivalent bănesc în cuantum de 400.000 lei, deoarece doar această sumă este capabilă să-i ofere apelantului o satisfacție compensatorie de natură a-i ușura suferințele psihice, care comprimă prejudiciul afectiv cauzat.

Reieșind din datele dosarului penal, Guglea Dionis a fost recunoscut în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.***** Cod penal, care prevede următoarele: „*1) Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influenţă sau care susţine că are influenţă asupra unei persoane publice, persoane cu funcţie de demnitate publică, persoane publice străine, funcţionar internaţional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întîrzie sau să grăbească îndeplinirea unei acţiuni în exercitarea funcţiei sale, indiferent dacă asemenea acţiuni au fost sau nu săvîrşite, (2) Acţiunile prevăzute la alin. (1) sau (l[1]): b) săvîrşite de două sau mai multe persoane; se pedepsesc cu amendă în mărime de la 3000 la 4000 unităţi convenţionale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepseşte cu amendă în mărime de la 5000 la 10000 unităţi convenţionale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate*”.

Reieşind din gravitatea infracţiunii de a căror săvîrşire a fost bănuit reclamantul Guglea Dionis, și anume a unei infracțiuni mai puțin grave, consideră oportun și echitabil de a încasa în favoarea acestuia suma prejudiciului moral 100.000 lei.

O importanță deosebită la evaluarea suferințelor morale pricinuite prin tragerea ilegală la răspundere penală o are durata urmăririi penale. În acest sens, urmărirea penală pe cauza penală nr.***** a fost pornită la 27.01.2022, iar ordonanța prin care Guglea Dionis a fost scos de sub urmărire penală a fost emisă la 30.06.2022. Astfel, stabilim cu certitudine că urmărirea penală a durat aproape 5 luni, ceea ce presupune o perioadă de timp destul de îndelungată. Urmărirea penală a început în baza raportului procurorului în Procuratura Anticorupție, Anatolie Ciuleacu, iar prin ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit din 27.01.2022 Guglea Dionis a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.***** Cod penal, ordonanță despre care Guglea Dionis nu a fost în cunoștință de cauză din motivul amânării de câteva ori a aducerii la cunoștință a acesteia.

Amânarea aducerii la cunoştinţă a ordonanţei de recunoaştere în calitate de bănuit: Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 28.01.2022, prin care s-a dispus autorizarea amânării aducerii la cunoștința bănuitului Guglea Dionis a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit pe un termen

de 30 zile, din data de 28.01.2022 până la 27.02.2022; încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 22.02.2022 prin care s-a dispus autorizarea amânării aducerii la cunoștința bănuitului Guglea Dionis a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit pe un termen de 30 zile, din data de 28.02.2022 până la 29.03.2022; încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central prin care s-a dispus autorizarea amânării aducerii la cunoștința bănuitului Guglea Dionis a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit pe un termen de 30 zile, din data de 30.03.2022 până la 29.04.2022; ordonanța Procurorului General interimar din 20.04.2022 privind prelungirea termenului menținerii în calitate de bănuit a cet. Guglea Dionis până la 27 iulie 2022; încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 26.04.2022 prin care s-a dispus autorizarea amînării aducerii la cunoștința bănuitului Guglea Dionis a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit pe un termen de 30 zile, din data de 29.04.2022 până la 29.05.2022.

Măsura specială de investigații – interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice: încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 28.01.2022 prin care s-a autorizat măsura specială de investigații: interceptarea și înregistrarea comunicărilor (convorbirilor telefonice) purtate de pe cartela SIM-*****, utilizat de bănuitul Guglea Dionis pe o perioadă de 30 de zile; Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 22.02.2022 prin care s-a autorizat prelungirea perioadei efectuării măsurii speciale de investigații interceptarea și înregistrarea comunicărilor efectuate de la și către numărul *****, utilizat de numitul Guglea Dionis pe un termen de 30 de zile, începînd cu data de 27.02.2022 ora 10:30 până la 29.03.2022 ora 10:30; Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 22.03.2022 prin care s-a autorizat prelungirea perioadei efectuării măsurii speciale de investigații interceptarea și înregistrarea comunicărilor efectuate de la și către numărul *****, utilizat de numitul Guglea Dionis pe un termen de 30 de zile, începînd cu data de 29.03.2022 ora 10:30 până la 28.04.2022 ora 10:30; Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 26.04.2022 prin care s-a autorizat prelungirea perioadei efectuării măsurii speciale de investigații interceptarea și înregistrarea comunicărilor efectuate de la și către numărul *****, utilizat de numitul Guglea Dionis pe un termen de 30 de zile, începînd cu data de 28.04.2022 ora 10:30 până la data de 28.05.2022, ora 10:30.

Măsura specială de investigații – documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice: Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 28.01.2022 prin care s-a autorizat măsura specială de investigații: documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice și anume relevarea și fixarea acțiunilor cet. Guglea Dionis pe un termen de 30 zile, din momentul emiterii autorizației 28.01.2022 ora 11:00 până la data de 27.02.2022 ora 11:00; Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 22.02.2022 prin care s-a autorizat prelungirea termenului efectuării măsurii speciale de investigație – documentarea cu ajutorul metodelor și

mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice pentru fixarea acțiunilor bănuitului Guglea Dionis, precum și altor persoane ce contribuie, în orice mod, la pregătirea, comiterea, favorizarea infracțiunii cercetate, fie primesc sau transmit informații relevante și importante pentru cauza penală și care vor apărea în adiacent, pe un termen de 30 zile, cu calcularea termenului din data de 27.02.2022 până la 29.03.2022; Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 22.03.2022 prin care s-a autorizat prelungirea termenului efectuării măsurii speciale de investigație – documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice pentru fixarea acțiunilor bănuitului Guglea Dionis, precum și altor persoane ce contribuie, în orice mod, la pregătirea, comiterea, favorizarea infracțiunii cercetate, fie primesc sau transmit informații relevante și importante pentru cauza penală și care vor apărea în adiacent, pe un termen de 30 zile, cu calcularea termenului din data de 29.03.2022 până la 28.04.2022; Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 26.04.2022 prin care s-a autorizat prelungirea termenului efectuării măsurii speciale de investigație – documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice pentru fixarea acțiunilor bănuitului Guglea Dionis, precum și altor persoane ce contribuie, în orice mod, la pregătirea, comiterea, favorizarea infracțiunii cercetate, fie primesc sau transmit informații relevante și importante pentru cauza penală și care vor apărea în adiacent, pe un termen de 30 zile, cu calcularea termenului din data de 28.03.2022 până la 28.05.2022.

Măsura specială de investigații – cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și filmat: Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 28.01.2022 prin care s-a autorizat efectuarea măsurii speciale de investigații: cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și filmat, pentru observarea și înregistrarea evenimentelor care se produc în biroul de serviciu al numitului Guglea Dionis unde își desfășoară activitatea de serviciu amplasat în sediul SA „*****” din mun.Cahul, str.31 August 1989, nr.1, pe un termen de 30 de zile, începând cu data de 28.01.2022 ora 10:50 până la 27.02.2022 ora 10:50; Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 22.02.2022 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigații - cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și filmat, pentru observarea și înregistrarea evenimentelor care se produc în biroul de serviciu al numitului Guglea Dionis unde își desfășoară activitatea de serviciu amplasat în sediul SA „*****” din mun.Cahul, str.31 August 1989, nr.1, pe un termen de 30 de zile, începînd cu data de 27.02.2022 ora 10:50 până la 29.03.2022 ora 10:50; Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 22.03.2022 prin care s-a autorizat prelungirea efectuării măsurii speciale de investigații - cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură

supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și filmat, pentru observarea și înregistrarea evenimentelor care se produc în biroul de serviciu al numitului Guglea Dionis unde își desfășoară activitatea de serviciu amplasat în sediul SA „*****” din mun.Cahul, str.31 August 1989, nr.1, pe un termen de 30 de zile, începând cu data de 29.03.2022 ora 10:50 până la 28.04.2022 ora 10:50.

Astfel, luînd în considerare durata urmăririi penale și a măsurilor speciale de investigații dispuse în privința lui Guglea Dionis, perioadă în care acesta a trăit stări de nervozitate, frustrare, or, toate bănuielile s-au dovedit a fi absolut neîntemeiate și nejustificate, consideră necesar de a încasa în beneficiul reclamantului Guglea Dionis suma prejudiciului moral 100.000 lei.

Rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei. Informația despre comiterea de către Guglea D. a infracțiunii menționată mai sus, a avut o rezonanță socială sporită, deoarece pe parcursul procesului penal o bună parte a oraşului au aflat despre implicarea acestuia în comiterea infracţiunilor incriminate. Graţie acestui fapt o bună parte din locuitorii oraşului îl cunoşteau, iar vestea despre figurarea sa în acest dosar penal, a avut o rezonanţă şi un impact negativ asupra reputaţiei sale morale şi profesionale. Faptul respectiv se confirmă prin probele anexate, și anume comentariile unor persoane postate pe rețeaua de socializare www.facebook.com, ceea ce a afectat considerabil imaginea reclamantului Guglea Dionis. Consideră necesar de a încasa în beneficiul reclamantului Guglea Dionis suma prejudiciului moral 50.000 lei.

Natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei. Pe parcursul urmăririi penale și a procesului de judecată i-au fost lezate un șir de drepturi fundamentale și constituționale, patrimoniale și nepatrimoniale, recunoscute la nivel internațional ca fiind inerente oricărei persoane într-un stat de drept democratic, cum se pretinde a fi Republica Moldova. *Dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională.* În momentul în care reclamantului Guglea Dionis i s-a imputat comiterea infracțiunii prevăzută la art.***** Cod penal, acestuia i-a fost prejudiciată enorm imaginea profesională și reputația, or, faptele ilicite imputate erau legate nemijlocit de exercitarea atribuțiilor de serviciu în calitate de director general interimar al SA „*****”. Lucrul în cauză s-a manifestat prin pierderea încrederii în legalitatea acțiunilor întreprinse de către Guglea Dionis atît de către clienți, cât și în special de către angajați. În același timp, gravitatea consecințelor pricinuite reclamantului Guglea Dionis prin faptul imputării ilicite a comiterii infracțiunii, se explică prin poziția pe care el o are în societate, precum și nivelul de pregătire și dezvoltare profesională. Au fost anexate numeroase probe care denotă faptul că Guglea Dionis are o pregătire profesională înaltă - studii de licență în domeniul ingineriei mediului, master în domeniul economiei și afaceri internaționale și doctorat, precum și prezența numeroaselor diplome de onoare și certificate de participare. Consideră necesar de a încasa în beneficiul reclamantului Guglea Dionis suma prejudiciului moral 50.000 lei.

a) *Interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice* a fost solicitată de către procuror și autorizată de judecătorul de instrucție: 1. Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 28.01.2022 prin care s-a autorizat măsura specială de investigații: interceptarea și înregistrarea comunicărilor

(convorbirilor telefonice) purtate de pe cartela SIM-*****, utilizat de bănuitul Guglea Dionis pe o perioadă de 30 de zile; 2. Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 22.02.2022 prin care s-a autorizat prelungirea perioadei efectuării măsurii speciale de investigații interceptarea și înregistrarea comunicărilor efectuate de la și către numărul *****, utilizat de numitul Guglea Dionis pe un termen de 30 de zile, începînd cu data de 27.02.2022 ora 10:30 până la 29.03.2022 ora 10:30; 3. Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 22.03.2022 prin care s-a autorizat prelungirea perioadei efectuării măsurii speciale de investigații interceptarea și înregistrarea comunicărilor efectuate de la și către numărul *****, utilizat de numitul Guglea Dionis pe un termen de 30 de zile, începînd cu data de 29.03.2022 ora 10:30 până la 28.04.2022 ora 10:30; 4. Încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul sediul central din 26.04.2022 prin care s-a autorizat prelungirea perioadei efectuării măsurii speciale de investigații interceptarea și înregistrarea comunicărilor efectuate de la și către numărul *****, utilizat de numitul Guglea Dionis pe un termen de 30 de zile, începînd cu data de 28.04.2022 ora 10:30 până la 28.05.2022 ora 10:30. Astfel, se constată că convorbirile telefonice ale reclamantului Guglea Dionis au fost interceptate o perioadă de 4 luni, începând cu data de 28.01.2022, până la data de 28.05.2022.

b) *Dreptul la inviolabilitatea domiciliului.* În privința reclamantului Guglea Dionis a fost dispusă efectuarea măsurii speciale de investigații– *cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și filmat* și anume în biroul de serviciu unde Guglea Dionis își desfășoară activitatea de serviciu amplasat în sediul SA „*****” din mun.Cahul, str.31 August 1989, nr.1, autorizată de judecătorul de instrucție din cadul Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana și prelungită pentru perioada 28.01.2022 – 28.04.2022. Deci, timp de 4 luni Guglea Dionis a fost supus înregistrărilor video și audio în biroul unde-și desfășura activitatea. Astfel i s-a încălcat un drept fundamental garantat de art.8 al Convenţiei CtEDO, şi anume dreptul la respectarea vieţii private şi de familie, a domiciliului şi corespondenţei. Consideră necesar de a încasa în beneficiul reclamantului Guglea Dionis suma prejudiciului moral 50.000 lei.

c) *Dreptul la familie.* Acest drept fundamental este reglementat atît de Constituţia R.M., cât şi de Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, Convenţia CtEDO, Pactul internaţional cu privire la drepturile civile şi politice ş.a., familia fiind recunoscută ca celula de bază a societăţii şi protejată în orice stat democratic. În împrejurările în care eu am fost etichetat ca fiind un infractor, familia mea a pierdut încrederea în mine. O perioadă considerabilă de timp copiii au devenit izolați şi nu vroiau să comunice cu mine. Şi această carenţă a sistemului de justiţie nu poate fi reparată cu nimic. Consideră necesar de a încasa în beneficiul reclamantului Guglea Dionis suma prejudiciului moral 50.000 lei.

Suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice. După cum rezultă din complexitatea dosarului penal şi multitudinea încălcărilor drepturilor fundamentale ale omului, suferinţele psihice suportate pe tot parcurul procesului penal sunt incomensurabile. Depresii sistematice. Din momentul începerii urmăririi penale și

aducerii la cunoștință a ordonanței privind recunoaşterea în calitate de bănuit, a trecut prin depresii profunde şi sistematice, având chiar tendinţe de izolare socială. Personalitatea sa s-a deformat distructiv din cauza schimbării statutului din cetăţean onest şi disciplinat până la un infractor demoralizat în ochii societăţii. Rieşind din faptul că organele de drept de nenumărate ori fie că au refuzat examinarea plângerilor, fie le-au examinat formal de fiecare dată, încrederea în echitatea justiţiei a pierit iremediabil. Stare de stres şi frustrare. În fiecare zi se trezea cu gândul că i se va imputa o nouă faptă penală şi i se vor aduce noi acuzări care vor agrava mărimea pedepsei aplicate. Gradul suferinţelor psihice suportate mai mult de 5 luni nu poate fi descris prin cuvinte şi nu ar dori nimănui să treacă prin asemenea chinuri.

În drept apelantul mai invocă și prevederile art.360, 385 Cod de procedură civilă.

5. Conform art. 362 Cod de procedură civilă, „*termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*”

Din actele cauzei se constată că, hotărârea Judecătoriei Cahul sediul central a fost pronunțată la data de 11 aprilie 2023. Cererile de apel au fost depuse de reclamantul Guglea Dionis prin intermediul avocatului Todorov Maxim la 16.04.2023 (ulterior la 15.05.2023 apel motivat), și de pârâtul Ministerul Justiției la 12.04.2023 (ulterior la 19.05.2023 apel motivat). Prin urmare cererile de apel declarate sunt depuse cu respectarea termenului legal pentru depunerea cererii de apel.

6. La 12 mai 2023 *intervenientul accesoriu Procuratura Generală* a depus cerere de apel prin reprezentantul procuror Ciuleacu Anatolie, solicitând modificarea hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 11.04.2023, în partea adjudecării prejudiciului moral și cheltuielilor de asistență juridică, reducându-le la sume ce rezidă în criteriile de rezonabilitate.

La 15 mai 2023 *intervenientul accesoriu Ministerul Finanțelor* a depus cererea de apel, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 11.04.2023, și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 09 octombrie 2023 a fost încetată din oficiu procedura de apel asupra cererii de apel depusă la 12.05.2023 de *intervenientul accesoriu Procuratura Generală,* împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 11 aprilie 2023, dat fiind că apelul a fost depus în afara termenului legal și apelantul nu a solicitat repunerea în termen, precum și cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel; și încetată din oficiu procedura de apel asupra cererii de apel depusă la 15.05.2023 de *intervenientul accesoriu Ministerul Finanțelor*, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 11 aprilie 2023, dat fiind că apelul a fost depus în afara termenului legal și apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

7. Procedura de citare a fost legal executată.

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, avocatul Maxim Todorov în interesele apelantului Guglea Dionis a pledat pentru admiterea apelului în sensul formulat.

Cererile de apel au fost examinate în lipsa apelantului Guglea Dionis, reprezentantului apelantului Ministerul Justiției, reprezentanților intervenienților accesorii Ministerul Finanțelor și Procuratura Generală, care, fiind legal citați despre data, ora şi locul judecării cauzei, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat, iar potrivit art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă, „*neprezentarea în şedinţă de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului*”.

8. Verificând materialele cauzei şi analizând în complex argumentele şi criticile relatate în cererile de apel, respectând limitele judecării apelului inserate la art.373 Cod de procedură civilă, cu respectarea principiului disponibilității părților de a dovedi circumstanțele pe care le invocă drept temei a obiecțiilor sale (art.118 Cod de procedură civilă), Colegiul judiciar conclude asupra necesității respingerii apelului declarat de pârâtul Ministerul Justiției; admiterii apelului declarat de avocatul Todorov Maxim în interesele reclamantului Guglea Dionis, casării integrale a hotărârii primei instanțe şi emiterii unei noi hotărâri, prin care se admite parțial acțiunea reclamantului Guglea Dionis, cu încasarea de la Bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Guglea Dionis 40.000 lei în contul reparării prejudiciului moral, 5.000 lei în contul reparării prejudiciului material, și 4.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate pe prezenta cauză civilă, din următoarele considerente.

Conform art.239 Cod de procedură civilă, „*hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*”.

În conformitate cu art.386 alin.(1) lit.a),c) Cod de procedură civilă, „*hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei*”.

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1),(2),(5) Cod de procedură civilă, „*instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel”.*

În conformitate cu art.385 alin.(1) lit.c) Cod de procedură civilă, „*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanțe, emiţînd o nouă hotărîre*”.

9. Colegiul judiciar reține, că prima instanță nu a constatat şi elucidat pe deplin circumstanțele de fapt importante pentru soluționarea cauzei, a adoptat o soluție confuză care nu racordă la circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei.

Studiind materialele cauzei se atestă că, obiectul litigiului constituie repararea prejudiciului cauzat prin acțiuni ilicite, reglementată de art.2036 Cod civil și Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 „Privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești".

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii judecătorești, Colegiul judiciar constată că instanța de fond la evaluarea cuantumului despăgubirii morale atribuite reclamantului Guglea Dionis pentru acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești, nu a ținut cont în deplină măsură de principiul echității despăgubirii persoanei vătămate. Cuantumul de 15.000 lei atribuit lui Guglea Dionis nu este în măsură că constituie o satisfacție echitabilă pentru suferințele morale cauzate acestuia prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești. De asemenea, instanța de fond nu a apreciat separat cheltuielile de asistență juridică pe cauza penală și cheltuielile de asistență juridică pe prezenta cauză.

Evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a casa integral hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre.

10. Din materialele cauzei se desprinde, că prin ordonanța de începere a urmăririi penale din 27 ianuarie 2022 de către Procuratura Anticorupție a fost pornită urmărirea penală în cauza penală nr.*****, în temeiul raportului procurorului în Procuratura Anticorupție, Anatolie Ciuleacu din care ar fi rezultat o bănuială rezonabilă de comiterea infracțiunii prevăzute de art.***** Cod penal, cu caracter continuu /f.d.47/.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție din 27 ianuarie 2022, Guglea Dionis a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzută la art.***** Cod penal /f.d.48/.

Prin încheierea judecătorului de instrucție din 28 ianuarie 2023, la solicitarea procurorului, a fost dispusă autorizarea amânării aducerii la cunoștință lui Guglea Dionis a ordonanței de recunoaștere a acestuia în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal, pe un termen de 30 zile, începând cu 28 ianuarie 2022 până la 27 februarie 2022. Ulterior, la demersul procurorului, termenul amânării aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit a fost prelungit de judecătorul de instrucție până la 29 mai 2022 inclusiv /f.d.49-59/.

La demersul procurorului au fost autorizate măsurile speciale de investigații - documentarea cu ajutorul metodelor şi mijloacelor tehnice, precum şi localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice pentru fixarea acțiunilor lui Guglea Dionis, pe un termen de 30 zile (28.01.2022 – 27.03.2022), ulterior, la demersul procurorului, termenul autorizării acestei măsuri speciale de investigație a fost prelungit de către judecătorul de instrucție până la 28 mai 2022 /f.d.60-73/.

La demersul procurorului au fost autorizate măsurile speciale de investigații - interceptarea şi înregistrarea comunicărilor (convorbirilor telefonice) purtate de pe cartela SIM-*****, utilizat de bănuitul Guglea Dionis, pe un termen de 30 zile, din momentul emiterii autorizației 28 ianuarie 2022 până la 27 februarie 2022, ulterior, la demersul procurorului, termenul autorizării acestei măsuri speciale de investigații fiind prelungit de judecătorul de instrucție până la data de 28.05.2022 /f.d.78-83/.

Prin încheierea judecătorului de instrucție din 28 ianuarie 2022 a fost dispusă autorizarea măsurii speciale de investigații – cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și de filmat, pentru observarea și înregistrarea evenimentelor care se produc în biroul de serviciu lui Guglea Dionis, unde își desfășoară activitatea de serviciu amplasat în sediul SA „*****” din mun.Cahul, str.31 August 1989, nr.1, pe un termen de 30 zile, începând cu 28 ianuarie 2022 până la 27 februarie 2022. Ulterior, la demersul procurorului, termenul acestei măsuri speciale de investigații a fost prelungit de judecătorul de instrucție până la 28 aprilie 2022 /f.d.91-96/.

Prin încheierea judecătorului de instrucție din 29 aprilie 2022 a fost recunoscută legală și petrecută cu respectarea cerințelor legale prevăzute de Codul de procedură penală efectuarea măsurii speciale de investigație - cercetarea domiciliului şi/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea şi înregistrarea audio şi video, a celor de fotografiat şi de filmat, şi anume cercetarea biroului de serviciu al numitului Guglea Dionis Gheorghe, unde acesta îşi desfăşoară activitatea de serviciu amplasat în sediul SA „*****” din mun.Cahul, str.31 August 1989, nr.1, totodată a fost dispusă amânarea informării persoanei despre faptul că în privința acestuia a fost efectuată măsura specială de investigații, dar nu mai târziu de momentul finisării urmăririi penale./f.d.98-100/.

La 30 iunie 2022 prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție oficiul Sud, Anatolie Ciuleacu, s-a dispus scoaterea lui Guglea Dionis de sub urmărire penală, din lipsa în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzute de art.***** Cod penal, cu clasarea procesului penal nr.***** /f.d.21-22/.

Colegiul judiciar, analizând circumstanțele invocate de reclamantul Guglea Dionis și apreciind probele prezentate în coraport cu dispozițiile art.118 alin.(1) și art.130 Cod de procedură civilă, consideră ca fiind parțial întemeiate pretențiile reclamantului din cererea de chemare în judecată.

Conform art.467 alin.(1),(3) CPP, „*hotărârile judecătoreşti definitive şi ordonanţele procurorului privind încetarea urmăririi penale sunt obligatorii pentru toate persoanele fizice şi juridice din ţară şi au putere executorie pe întregul teritoriul al Republicii Moldova. Ordonanţele procurorului privind încetarea urmăririi penale sunt documente executorii”.*

Iar, în conformitate cu art.284 alin.(1),(4) CPP, „*scoaterea persoanei de sub urmărire penală este actul de reabilitare şi finalizare în privinţa persoanei a oricăror acţiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată. Scoaterea persoanei de sub urmărire penală se face conform prevederilor prezentului cod care reglementează încetarea urmăririi penale, ce se aplică în mod corespunzător”.*

Astfel, ordonanța procurorului din 30 iunie 2022 de scoatere de sub urmărire penală a lui Guglea Dionis, din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.***** Cod penal, este una obligatorie și are caracter executoriu, cât și actul de reabilitare a reclamantului Guglea Dionis.

Reieșind din cele stabilite, se constată temeinicia motivelor ce îi acordă reclamantului Guglea Dionis, posibilitate de a-și valorifica drepturile sale la acțiune în temeiul prevăzut de dispozițiile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 și art.1998 Cod civil coroborat cu art.2007 Cod civil.

11. Conform art.1 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr.1545 din 25 februarie 1998, „*prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti*".

Potrivit art.2 din aceiași Lege, "*prin acţiuni ilicite se înțelege acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracțiuni)*".

În conformitate cu prevederile art.53 alin.(2) al Constituției Republicii Moldova*, „Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârşite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanţele judecătoreşti".*

Conform art.19 alin.(1),(2) Cod civil, „*în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciul patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportate sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).*

În corespundere cu dispozițiile art.1998 alin.(1) Cod civil, „*cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune".*

Potrivit art.2007 alin.(1) lit.a) Cod civil, „*prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri: atragere ilegală la răspundere penală".*

În corespundere cu art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, „*în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) tragerii ilegale la răspundere penal*”.

Conform art.6 lit.b) din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, „*dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare”.*

Respectiv, prevederile art.6 lit.b) al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, indică direct că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală pe temeiuri de reabilitare. Astfel, în sensul dispoziției citate, este de înțeles că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și ale organelor de urmărire penală, procuratură, sunt necesare unele condiții speciale, și anume că fapta ilicită, în calitate de condiție generală a răspunderii delictuale, are particularități în materia respectivă, astfel nu orice acțiune ilicită a organelor de urmărire penală și ale procuraturii atrag răspunderea statului. O altă condiție necesară pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciului cauzat prin erori judiciare este actul de reabilitate, care și atestă admiterea erorii judiciare și prejudicierea neîntemeiată a drepturilor persoanei.

Potrivit art.10 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, „*dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6”.*

În conformitate cu prevederile art.11 al Legii citate, „*mărimea concretă a compensaţiei morale se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvârşire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; g) măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie. Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală. În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral*”.

12. În temeiul dispozițiilor legale citate se instituie obligația generală a statului de a despăgubi persoanele fizice ca urmare a acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în cazul în care acțiunile acestor autorități au cauzat persoanei pierderi materiale și/sau prejudiciu moral.

Astfel, este o certitudine faptul că prin acțiunile organului de urmărire penală și ale procuraturii, reclamantul Guglea Dionis a fost notificat oficial despre statutul de bănuit de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal.

Guglea Dionis, prin ordonanța procurorului din 30 iunie 2022, a fost scos de sub urmărire penală, din lipsa în acțiunile acestuia a elementelor infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal. Având în vedere prevederile art.284 și art.275 pct.3) CPP, instanța de apel constată că scoaterea reclamantului Guglea Dionis de sub urmărire penală în baza prevederilor art.275 pct.3) CPP, este temei de reabilitare în drepturi a persoane supuse urmăririi penale.

În contextul circumstanțelor enunțate Colegiul judiciar notează că, prin ordonanța procurorului de scoatere de sub urmărire penală, se atestă faptul că punerea reclamantului Guglea Dionis sub acuzație penală în baza art.***** Cod penal, a fost ilegală, având în vedere că acuzația penală nu și-a găsit confirmarea, or, Guglea Dionis a fost scos de sub urmărire penală, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.***** Cod penal. În această ordine de idei, urmează a se vedea și aprecia, dacă acțiunile întreprinse de autoritățile statului în cardul exercitării urmăririi penale au fost sau nu pe măsură să-l prejudicieze pe apelantul Guglea Dionis.

Colegiul judiciar punctează că acțiunile întreprinse de organul de urmărire penală, de procuratură, cu autorizarea judecătorului de instrucție, față de reclamantul Guglea Dionis, indubitabil i-au cauzat acestuia prejudiciu moral, considerente din care Statul poartă răspundere patrimonială pentru prejudiciul cauzat astfel.

Drept urmare, reclamantul-apelant Guglea Dionis în baza prevederilor art.1998, 2007 Cod civil coroborat cu art.3, art.11 alin.(1) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25.02.1998, are dreptul de a solicita repararea prejudiciului moral pentru atragere ilegală la răspundere penală.

13. Urmează a fi respinse ca neîntemeiate argumentele expuse în cererea de apel depusă de Ministerul Justiției precum că, reclamantul nu întrunește în mod cumulativ condițiile de aplicabilitate a prevederilor Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, și anume dreptul la repararea prejudiciului (art.6) cât și cazurile de reparare a prejudiciului material și moral (art.3), nu a fost atras la răspundere penală și nici nu a fost condamnat la pedeapsă sub formă de închisoare, fiind doar în calitate de bănuit în comiterea unei infracțiuni în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale.

Or, reieșind din conținutul art.64 alin.(2) pct.22) Cod de procedură penală, se atestă cu certitudine că, *bănuitul, conform prevederilor prezentului cod, are dreptul: să ceară şi să primească repararea prejudiciului cauzat de acțiunile nelegitime ale organului de urmărire penală, ale procurorului sau ale instanței*. Prin urmare, lui Guglea Dionis i-a fost cauzat un prejudiciu prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, la bază fiind pus faptul că Guglea Dionis fiind protejat de prezumția de nevinovăție, în lipsa unor probe credibile a fost tras ilicit la răspundere penală prin recunoașterea sa în calitate de bănuit, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal, urmărirea penală fiind pornită la 27 ianuarie 2022, iar prin ordonanța procurorului din 30 iunie 2022 fiind dispusă scoaterea de sub urmărire penală a bănuitului Guglea Dionis.

În aceiași ordine de idei, nu pot fi reținute ca întemeiate argumentele Ministerului Justiției că din materialele dosarului nu și-a găsit confirmarea existența acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii pentru a fi antrenată răspunderea patrimonială a Statului, or aceste argumentele sunt combătute de suficiente probe pertinente, din care rezultă că Guglea Dionis a fost pus sub învinuire în baza art.***** Cod penal, acuzație penală care nu și-a găsit justificare.

Argumentele Ministerului Justiției, precum că acțiunile organului de urmărire penală au urmărit scopul de a elucida toate circumstanțele importante ale cauzei penale, în vederea aflării adevărului și acumulării probelor, instanța de apel nu le poate reține ca fiind întemeiate în condițiile în care Guglea Dionis prin ordonanța procurorului din 30 iunie 2022 a fost scos de sub urmărire penală, din motiv că în acțiunile lui Guglea Dionis lipsesc elementele infracțiunii prevăzută de ***** Cod penal. Or, ordonanța procurorului de scoatere de sub urmărire penală atestă cu certitudine că organul de urmărire penală a încălcat principiul general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi urmărită penal și trasă la răspundere, împrejurare ce generează angajarea răspunderii patrimoniale a Statului pentru prejudiciul material și moral cauzat prin această încălcare. Mai mult, acțiunile de urmărire penală efectuate în privința reclamantului Guglea Dionis au atentat nu doar la activitatea sa profesională, dar și la viața personală și de familie, fiindu-i afectat și lezat esențial dreptul de respectare a vieții de familie și socială.

În context, pentru a emite ordonanța procurorul a notat: „*cu acordul Procurorului General interimar perioada menținerii lui Guglea Dionis în calitate de bănuit a fost prelungită pînă la 27.07.2022, iar prin urmare în cadrul urmăririi penale bănuiala privind comiterea acestei infracțiuni fiind la nivel de presupuneri. La momentul actual nu există temeiuri pentru menținerea în continuare a acestuia în calitate de bănuit, inclusiv nu există probe pertinente precum că îi poate fi înaintată învinuirea în baza art.***** CP. Nu este confirmată prin probe materiale utile pertinente și concludente fapta prejudiciabilă invocată de pretindere, acceptare și primire de către persoanele vizate a mijloacelor bănești, cât și însăși existența obiectului infracțiunii. Se constată faptul că acțiunile lui Guglea Dionis nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzută de art.***** CP*”. Astfel, procurorul în ordonanța sa a constatat caracterul neîntemeiat al urmăririi penale a reclamantului Guglea Dionis.

Colegiul judiciar reține că temeiuri de exonerare a statului de răspundere patrimonială pentru acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și a procuraturii, prevăzute la art.4 al Legii nr.1545, cât și la art.2036 Cod civil, în speță nu se atestă. Astfel, cu certitudine s-a constatat faptul că prin acțiunile neîntemeiate și abuzive ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, reclamantul Guglea Dionis a fost ilegal recunoscut bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal.

Colegiul judiciar consideră neîntemeiate alegațiile Ministerului Justiției, precum că Guglea Dionis nu a fost tras la răspundere penală, deoarece în privința acestuia nu a fost emisă sentința de condamnare și stabilită pedeapsa penală sau un act judecătoresc irevocabil care să constate caracterul ilegal al actelor emise de organul de urmărire penală. În acest sens, Ministerul Justiției eronat interpretează prevederile art.50 Cod penal, care reglementează esența răspunderii penale. Trimiterile Ministerului Justiției la

prevederile art.50 Cod penal, instanța de apel o consideră ca fiind lipsită de relevanță în condițiile în care cauza penală în privința reclamantului Guglea Dionis a fost încetată de către procuror în cadrul urmăririi penale, nefiind expediată în instanța de judecată cu întocmirea rechizitoriului. Or, în sensul art.50 din Codul penal, răspunderea penală și pedeapsa penală nu sunt noțiuni identice. Răspunderea penală este o premisă necesară pentru aplicarea pedepsei, dar nu este însuși pedeapsa. Respectiv, pornirea urmăririi penale în privința reclamantului Guglea Dionis și urmărirea penală a acestuia, chiar și în lipsa emiterii unei soluții de condamnare a lui, a avut efecte juridice asupra acestuia, deși ca finalitate ultimul a fost scos de sub urmărirea penală, pe temeiul de reabilitare. Statul având obligația pozitivă de a efectua o investigație eficientă pentru stabilirea tuturor circumstanțelor care au contribuit la comiterea unei infracțiuni, cât și să fie capabilă să contribuie la identificarea făptuitorului, a demarat urmărirea penală, fiindu-i atribuit lui Guglea Dionis calitatea procesuală de bănuit pentru săvârșirea unei infracțiuni grave. Însă, obligația nu este una de rezultat care ar presupune ca orice condamnare să se finalizeze printr-o sentință de condamnare în privința persoanei. Astfel, urmărirea penală în privința lui Guglea Dionis a fost finalizată prin ordonanța procurorului din 30 iunie 2022 de scoatere de sub urmărire penală. Colegiul judiciar nu neagă faptul că, organul de urmărire penală este obligat, în virtutea legii, să efectueze o cercetare multilaterală a pretinselor fapte infracționale, să acumuleze probe care să demonstreze vinovăția cât și dezvinovățesc persoana, însă, unul din scopurile procesului penale este ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, conform art.1 alin.(2) Cod de procedură penală. Luând în considerație că urmărirea penală a fost pornită doar în baza unui raport al procurorului emis în cadrul investigării unei alte cauze penale, niciuna din autoritățile statului antrenate în prezentul proces civil, nu a prezentat probele de rigoare care ar confirma că organul de urmărire penală a avut motive temeinice pentru a porni urmărirea penală și pentru a realiza acțiuni de urmărire penală ce implică ingerințe în drepturile fundamentale ale persoanei, și că interesul justiției în cazul dat a prevalat.

14. Conform art.2036 alin.(1) Cod civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.* Conform art.2037 alin.(1),(2),(3) Cod civil, „*mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, de pe altă parte, ia în cont particularitățile cazului”.*

Reieșind din conținutul dispozițiilor legal citate, răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, acesta urmează să fie determinat de către instanța judecătorească, ținându-se cont de circumstanțele concrete ale cauzei, de persoana reclamantului și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție.

Prin tragerea ilegală la răspundere penală, reclamantului Guglea Dionis s-a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, iar suferințele psihice provocate de o atare măsură, pot și trebuie compensate prin acordarea unor despăgubiri. Însă, la determinarea mărimii prejudiciul moral, trebuie avut în vedere că dauna morală constă în atingerea adusă valorilor care definesc personalitatea umană, valori care se referă la existența fizică a omului, sănătatea și integritatea corporală, la cinste, demnitate, onoare, prestigiu profesional și alte valori similare. Pentru ca instanța să poată aplica aceste criterii apare necesar ca cel ce pretinde daunele morale să aducă un minim de argumente și indicii din care să rezulte în ce măsură drepturile personale nepatrimoniale i-au fost afectate prin tragerea ilegală la răspundere și pe cale de consecință să se poată proceda la o evaluare a despăgubirilor ce urmează să compenseze prejudiciul.

Având în vedere raționamentele enunțate, în opinia Colegiului judiciar cuantumul prejudiciului moral stabilit de către prima instanță în mărime de 15.000 lei este unul nejustificat de mic, nefiind luate în considerație principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele psihice, starea de stres și de frustrare cauzată reclamantului Guglea Dionis prin tragerea ilegală la răspundere penală, gravitatea infracțiunii imputate, durata urmăririi penale, durata acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor de investigație operativă realizate cu ingerință în viața privată, de timpul în care reclamantului i-au fost cauzate suferințe psihice.

Colegiul judiciar remarcă că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că compensația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă un efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor, iar cel care pretinde daunele morale să aducă un minim de argumente și indici din care să rezulte în ce măsură drepturile personale nepatrimoniale i-au fost afectate prin tragere ilegală la răspundere și ca cale de consecință compensația acordată să reprezinte o satisfacție echitabilă prin restabilirea drepturilor încălcate și situația victimei înainte de cauzarea prejudiciului. Respectiv, fiecare persoană care pretinde că a suferit este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea reclamantului.

La speță, reclamantul Guglea Dionis a evaluat prejudiciul moral prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii în cuantum de 400.000 lei.

Analizând înscrisurile administrate la materialele cauzei civile, se constată că urmărirea penală a fost pornită la 27 ianuarie 2022, prin ordonanța din 27 ianuarie 2022 Guglea Dionis a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracțiunii prevăzută de art.***** Cod penal, aducerea la cunoștință a ordonanței a fost amânată de câteva ori până la 29 mai 2022. Prin ordonanța din 30 iunie 2022 Guglea Dionis a fost scos de sub

urmărirea penală. Astfel, urmărirea penală s-a desfășurat pe o perioadă de circa 5 luni, fără notificarea bănuitului Guglea Dionis despre statutul dânsului pe parcursul a 4 luni.

Pe parcursul urmăririi penale au fost petrecute următoarele măsuri speciale de investigații cu autorizarea judecătorului de instrucție: interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice în perioada 28.01.2022 - 28.05.2022; documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea/urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) și alte mijloace tehnice în perioada 28.01.2022 - 28.05.2022; cercetarea şi instalarea în domiciliu (biroul de serviciu al reclamantului de la sediul SA „*****”, amplasat în mun.Cahul, str.31 August 1989, nr.1) a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video în perioada 28.01.2022 - 28.04.2022.

Totodată, Guglea Dionis la demararea urmăririi penale era angajat în calitate de director general interimar al SA „*****”, iar infracțiunea prevăzută de art.***** Cod penal, în baza cărora a fost supus urmăririi penale, se califică ca fiind una gravă, și care are legătură nemijlocită cu activitatea desfășurată de reclamant. Astfel, urmărirea penală în privința reclamantului Guglea Dionis a fost în măsură să aducă atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului-apelant. Cu toate că majoritatea acțiunilor organului de urmărire penală au avut caracter confidențial, totuși faptul urmăririi penale a reclamantului a ajuns a fi cunoscut publicului, fiind discutat pe rețelele de socializare. Deși procurorul a emis un act de dispoziție care îl reabilitează pe reclamantul Guglea Dionisie, legislația națională nu-l obligă pe procuror să infirme în mod public suspiciunile care au existat în privința integrității reclamantului Guglea Dionis, astfel că, de regulă, impresiile negative create în percepția publicului cu privire la persoana suspectului, poate persista timp îndelungat. Reclamantul Guglea Dionis a prezentat probe, și anume comentariile postate pe rețeaua de socializare Facebook, ce au avut un anumit impact social negativ asupra reputației sale morale și profesionale (f.d.102).

În vederea principiului compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele psihice cauzate, stare de stres și de frustrare provocate reclamantului Guglea Dionis, durata urmăririi penale, gravitatea infracțiunii pentru care a fost urmărit penal, statutul social al apelantului Guglea Dionis, fiind administrator al SA „*****”, Colegiul judiciar consideră că, suma de 400.000 lei cu titlu de prejudiciu moral solicitată de Guglea Dionis constituie un cuantum exagerat de mare și nu corespunde cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de către acesta, însă suma de 40.000 lei întru compensarea prejudiciului moral cauzat, poate constitui satisfacție echitabilă și rezonabilă a victimei daunei, și în stare să restabilească situația existentă înainte de prejudiciere, or art.11 alin.(1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prevede că, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată luându-se în considerație natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei, suferințele fizice, caracterul și gardul suferințelor psihice, măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate.

În aceiași ordine de idei, se menționează că scoaterea de sub urmărire penală a reclamantului Guglea Dionis este insuficientă pentru a constituie o satisfacție echitabilă a suferințelor reclamantului, pornind din natura drepturilor personale lezate și locul lor în sistemul de valori al persoanei, caracterul și gradul suferințelor psihice cauzate.

Argumentele reclamantului Guglea Dionis că pe parcursul urmăririi penale a fost nevoit să suporte stare de stres, depresii profunde și sistematice, disconfortul enorm, care i-a cauzat suferințe psihologice, nu pot fi reținute ca o justificare a prejudiciului moral evaluat la suma de 400.000 lei, or prejudiciul moral se evaluează în baza principiului compensării echitabile și rezonabile a suferințele psihice cauzate victimei daunei, iar prin prisma Convenţiei CEDO, cuantumul despăgubirii trebuie astfel stabilit, încât aceasta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

În aceste circumstanțe nu poate fi reținută ca întemeiată solicitarea reclamantului Guglea Dionis cu privire la admiterea integrală a cererii de chemare în judecată și la încasarea despăgubirilor prejudiciului moral în mărime de 400.000 lei, fiind o sumă exagerată. Drept urmare, Colegiul judiciar, luând în considerare constatările notate mai sus, atestă necesitatea încasării din Bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul reclamantului Guglea Dionis a prejudiciului moral în mărime de 40.000 lei, cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești, cuantum care este în măsură să aducă o satisfacție echitabile persoanei, prin încălcarea drepturilor sale.

15. La depunerea acțiunii reclamantul Guglea Dionis a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 lei suportate în legătură cu acordarea asistenței juridice în cadrul procesului penal și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 7.000 lei suportate în prezenta cauză civilă (f.d.111).

Conform art.7 lit.e) din Legea nr.1545 din 25.02.1998, „ *în cazurile menționate la art. 3 alin.(1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistenţa juridică”.*

Pentru justificarea cheltuielilor de judecată în legătură cu acordarea asistenței juridice în cadrul procesului penal privindu-l pe Guglea Dionis, reprezentantul acestuia, avocatul Todorov Maxim, a prezentat instanței bonul de plată cu seria QL nr.141431 din 23.06.2022, prin care se confirmă faptul că reclamantul Guglea Dionis pentru asistența juridică acordată pe cauza penală a achitat suma de 5.000 lei în contul CA „Todorov Maxim” (f.d.111).

Prin urmare, în temeiul art.7 lit.e) din Legea nr.1545 din 25.02.1998, se încasează de la Bugetul de Stat în beneficiul lui Guglea Dionis 5.000 lei, în contul reparării prejudiciului material, cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești.

Conform art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, „*instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească la cererea părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se*

compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului”.

Iar, art.96 alin.(1),(1[1]) Cod de procedură civilă prevede, „*instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentantă în judecată de un avocat”.*

La materialele cauzei este anexat bonul de plată seria QL nr.141433 din 11.08.2022 privind acordarea asistenței juridice la suma 7.000 lei (f.d.111).

Punând accent pe complexitatea cauzei, durata procesului civil, aportul avocatului, se desprinde că suma de 7.000 lei solicitată a fi încasată, nu este una rezonabilă în raport cu complexitatea cauzei și efortul depus de avocat. Or, potrivit practicii constante a CEDO „*un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecata decât în măsura în care li s-a stabilit realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil*”.

Colegiul remarcă, că instanţa poate, chiar şi din oficiu, să reducă motivat partea din cheltuielile de judecată reprezentând onorariul, atunci când acesta este vădit disproporţionat în raport cu valoarea sau complexitatea cauzei, ori cu activitatea desfăşurată de avocat, ţinând seama şi de circumstanţele cauzei.

Art.64 alin.(5) din Statutul profesiei avocatului nr.302 din 29.01.2011 prevede că, onorariile se stabilesc în funcție de dificultatea, amploarea și durata cazului. Stabilirea onorariilor este în strictă dependență cu timpul și volumul de muncă solicitată pentru executarea mandatului primit; natura, noutatea și dificultatea cazului sunt vectori care influențează direct proporțional onorariu unui avocat.

Practica Curții Europene a Drepturilor Omului relevă că, pentru a stabili dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, este necesar de a lua în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt şi de drept puse în discuție (Manole și alții c. Moldovei, 13/07/2010, § 11). Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică (Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55).

Apreciind caracterul rezonabil al cheltuielilor de judecată achitate pentru prestarea serviciilor acordate de avocatul Todorov Maxim, Colegiul menționează că cauza a fost relativ simplă, nu prezintă noutate și un interes deosebit pentru jurisprudență, fiind o cauză repetitivă.

Colegiul conchide că suma pretinsă 7.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică nu este rezonabilă în cuantum, nefiind proporțională complexității cauzei (obiectul, durata procesului) și nivelului de implicare a avocatului Todorov Maxim (timpul și volumul de muncă eficientă prestat la soluționarea cauzei).

Colegiul reiterează, că instanța nu se implică în onorariul avocatului primit de la client, ci apreciază cheltuielile de asistență juridică în conformitate cu art.96 alin.(1) Cod de procedură civilă, care urmează a fi compensate de partea care a pierdut procesul, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. La caz, cheltuielile de asistență juridică au fost reale, necesare, în legătură cu munca prestată de avocat, dar nu și rezonabile. În lumina celor relatate Colegiul constatată caracterul nerezonabil al

cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării prezentei cauze de către reclamantul Guglea Dionis, iar suma de 4.000 lei va constitui un just echilibru între prestația avocatului și obligația pârâtului de a compensa cheltuielile reclamantului pentru asistența juridică.

În baza celor expuse, potrivit prevederilor art.385-389, 390 Cod de procedură civilă, Colegiul judiciar -

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat apelul declarat de pârâtul Ministerul Justiției.

Se admite apelul declarat de avocatul Todorov Maxim în interesele reclamantului Guglea Dionis.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Cahul sediul central din 11 aprilie 2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează.

Se admite parțial acțiunea reclamantului Guglea Dionis.

Se încasează de la Bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Guglea Dionis 40.000 (patruzeci mii) lei în contul reparării prejudiciului moral, și 5.000 (cinci mii) lei în contul reparării prejudiciului material, cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești.

Se încasează din Bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Guglea Dionis 4.000 (patru mii) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate pe prezenta cauză civilă.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Preşedintele şedinţei, judecător Galina Vavrin

Judecătorii Vitalie Movilă

Evghenii Dvurecenschii